A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kibővített tizedik tanács)

2021. május 12.*

„Intézményi jog – Európai polgári kezdeményezés – Katonai megszállás alatt álló területekkel folytatott kereskedelem – A nyilvántartásba vétel megtagadása – A Bizottság hatáskörének nyilvánvaló hiánya – A 211/2011/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja – Közös kereskedelempolitika – EUMSZ 207. cikk – Közös kül- és biztonságpolitika – EUMSZ 215. cikk – Indokolási kötelezettség – A 211/2011 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése”

A T-789/19. sz. ügyben,

Tom Moerenhout (lakóhelye: Humbeek [Belgium]) és a mellékletben megnevezett többi felperes[1] (képviseli őket: G. Devers ügyvéd)

felpereseknek

az **Európai Bizottság** (képviselik: I. Martínez del Peral és S. Delaude, meghatalmazotti minőségben),

alperes ellen

„A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal” elnevezésű javasolt polgári kezdeményezésről szóló, 2019. szeptember 4-i (EU) 2019/1567 bizottsági határozat (HL 2019. L 241., 12. o.) megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített tizedik tanács),

tagjai: S. Papasavvas elnök, A. Kornezov, E. Buttigieg, K. Kowalik-Bańczyk (előadó) és G. Hesse bírák,

hivatalvezető: M. Marescaux tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2021. január 14-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

1 A többi felperes felsorolását csak a feleknek kézbesített változat melléklete tartalmazza.

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A felperesek, Tom Moerenhout és a mellékletben megnevezett további hat állampolgár a szervezője „A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal” elnevezésű európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatnak (a továbbiakban: európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat), amelyet a 2011. február 16-i 211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 65., 1. o.; helyesbítés: HL 2012. L 94., 49. o.) 4. cikke értelmében történő nyilvántartásba vétel céljából 2019. július 5-én továbbítottak az Európai Bizottságnak.

2 Az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tárgya a következő:

„A megszállók megszállt területeken letelepedett vagy ott működő szervezeteivel folytatott kereskedelmi ügyletek szabályozása az onnan származó termékek uniós piacra való belépésének megakadályozásával.”

3 Az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat célja a következő:

„A Bizottságnak a Szerződések őreként az uniós jog minden területén, így a közös kereskedelempolitika tekintetében is biztosítania kell az uniós politika következetes összhangját az alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal. Annak érdekében, hogy megőrizze a belső piac integritását, és ne segítse elő vagy támogassa jogszerűtlen helyzetek fenntartását, javaslatot kell tennie jogi aktusokra annak megakadályozása érdekében, hogy az uniós jogalanyok a megszállt területekről származó termékeket importáljanak, vagy oda exportáljanak.”

4 Ezt követően „a Szerződések és a nemzetközi jog releváns rendelkezései” keretében a felperesek az EUSZ 2. cikkre, az EUSZ 3. cikk (5) bekezdésére, az EUSZ 6. cikk (3) bekezdésére és az EUSZ 21. cikkre, valamint az EUMSZ 2. cikk (1) bekezdésére, az EUMSZ 3. cikkre, az EUMSZ 205. cikkre és az EUMSZ 207. cikk (1) és (2) bekezdésére hivatkoztak. A felperesek emellett utalást tettek az Európai Unió Alapjogi Chartájára, a nyers gyémántok nemzetközi kereskedelmében a kimberleyi folyamat tanúsítási rendszere végrehajtásáról szóló, 2002. december 2-i 2368/2002/EK tanácsi rendeletre (HL 2002. L 358., 28. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 2. kötet, 30. o.), az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2019. január 16-i (EU) 2019/125 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (HL 2019. L 308., 1. o., helyesbítés: HL 2019. L 86., 119. o.), az 1996. július 30-i Bosphorus ítéletre (C-84/95, EU:C:1996:312) és a 2010. február 25-i Brita ítéletre (C-386/08, EU:C:2010:91), valamint a nemzetközi jog bizonyos rendelkezéseire és jogforrásaira, köztük különösen az Egyesült Nemzetek Szövetsége Biztonsági Tanácsának határozataira és a Nemzetközi Bíróság véleményeire.

5 A Bizottság „A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal” elnevezésű javasolt polgári kezdeményezésről szóló, 2019. szeptember 4-i (EU) 2019/1567 bizottsági határozattal (HL 2019. L 241., 12. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat) megtagadta az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvántartásba vételét.

6 A Bizottság e megtagadást a megtámadott határozat (5)–(7) preambulumbekezdésében a következőképpen indokolta:

„(5) A javasolt polgári kezdeményezés tárgyára vonatkozó jogi aktust csak az EUMSZ 215. cikke alapján lehetne elfogadni.

(6) Mindazonáltal az EUMSZ 215. cikke alapján csak akkor fogadható el jogi aktus, ha azt megelőzően az Európai Unióról szóló szerződés V. címe 2. fejezetének megfelelően határozat született az érintett harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakításáról vagy korlátozásáról. A Bizottságnak nincs hatásköre ilyen határozatra irányuló javaslat benyújtására. Az [EU-Szerződés] V. címe 2. fejezetével összhangban elfogadott megfelelő határozat hiányában a Bizottság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadandó jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be.

(7) A fenti okokból »A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal« elnevezésű javasolt polgári kezdeményezés a [211/2011] rendelet 4. cikke (2) bekezdése b) pontjának a 2. cikk 1. pontjával összefüggésben értelmezett rendelkezései értelmében nyilvánvalóan kívül esik a Bizottság azon hatáskörén, hogy a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be”.

Az eljárás és a felek kérelmei

7 A Törvényszék Hivatalához 2019. november 14-én benyújtott keresetlevelükkel a felperesek előterjesztették a jelen keresetet.

8 A Bizottság 2020. január 30-án ellenkérelmet nyújtott be.

9 A felperesek 2020. április 20-án nyújtották be a válaszukat.

10 A Bizottság 2020. július 9-én viszonválaszt nyújtott be.

11 A tizedik tanács javaslatára a Törvényszék az eljárási szabályzatának 28. cikke alapján úgy határozott, hogy kibővített tanács elé utalja az ügyet.

12 A Törvényszék a 2021. január 14-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszaikat.

13 A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

14 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

15 Keresetük alátámasztása érdekében a felperesek négy jogalapra hivatkoznak. Az első jogalap az Alapjogi Charta 41. cikke (1) bekezdésének, valamint a 211/2011 rendelet 4. cikke (1) és (2) bekezdésének a megsértésén alapul, amennyiben a Bizottság elferdítette az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatot, figyelmen kívül hagyva annak valódi, a közös kereskedelempolitika területét érintő intézkedéssel kapcsolatos célját. A második jogalap e rendelet 4. cikke (3) bekezdése második albekezdésének a megsértésén alapul, amennyiben a Bizottság nem tett eleget a megtámadott határozat indokolására vonatkozó kötelezettségének. A harmadik jogalap az említett rendelet 4. cikke

(2) bekezdése b) pontjának a megsértésén alapul, amennyiben a Bizottság tévesen állapította meg, hogy az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat által célzott intézkedést csakis az EUMSZ 215. cikk alapján lehetne elfogadni. A negyedik jogalap ugyanezen rendelet 4. cikke (2) bekezdése b) pontjának a megsértésén alapul, amennyiben a Bizottság figyelmen kívül hagyott más olyan jogalapokat, amelyekkel az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvánvalóan kapcsolatot mutat.

16 A Törvényszék célszerűnek tartja, hogy elsőként a megtámadott határozat indokolásának elégtelenségére alapított második jogalapot vizsgálja meg.

17 E jogalap keretében a felperesek lényegében a megtámadott határozat indokolásával kapcsolatos három kifogást fogalmaznak meg.

18 Először is, a Bizottság elmulasztotta kifejteni azon megállapításának okát, amely szerint az EUMSZ 207. cikk (2) bekezdése nem képezi az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat által célzott intézkedés megfelelő jogalapját, annak ellenére, hogy az említett javaslat kifejezetten említi e rendelkezést, valamint a 2019/125 rendeletet. A felperesek véleménye szerint ugyanis az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatból kitűnik, hogy az a közös kereskedelempolitika területére tartozó intézkedésre irányul.

19 Másodszor, mivel a Bizottság úgy vélte, hogy kizárólag a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) területén elfogadott intézkedésekre vonatkozó EUMSZ 215. cikk szolgálhat az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat megfelelő jogalapjául, ki kellett volna fejtenie azon okokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy az említett javaslat elsődleges célja inkább a KKBP területére, mintsem a közös kereskedelempolitikára vonatkozó intézkedés.

20 Harmadszor, a Bizottság nem tett különbséget az EUMSZ 215. cikk két bekezdése között. Márpedig az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat által célzott intézkedés jogalapjaként az e cikkre történő általános hivatkozás nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az említett javaslat által célzott tilalom mennyiben tartozik az országokkal szembeni korlátozó intézkedések (az említett cikk (1) bekezdése), és nem a személyekkel szembeni korlátozó intézkedések (ugyanezen cikk (2) bekezdése) hatálya alá.

21 A Bizottság vitatja a felperesek érvelését, lényegében arra hivatkozva, hogy a megtámadott határozat megfelelő indokolást tartalmaz.

22 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ami a polgári kezdeményezésre irányuló javaslatnak a 211/2011 rendelet 4. cikke értelmében történő nyilvántartásba vételét illeti, a Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy az ilyen javaslat megfelel-e a nyilvántartásba vételnek az e cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételeinek.

23 Az említett feltételek között a 211/2011 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a Bizottság a polgári kezdeményezésre irányuló javaslatot nyilvántartásba veszi, amennyiben az „nem esik nyilvánvalóan a Bizottság azon hatáskörén kívül, hogy a Szerződések végrehajtásához uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be”. Következésképpen a Bizottság e rendelkezés alapján csak akkor utasíthatja el az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvántartásba vételét, ha az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat – tekintettel a szervezők által az e rendelet II. melléklete alapján nyújtott kötelező vagy adott esetben kiegészítő információkból következő tárgyára és céljaira – nyilvánvalóan kívül esik a Bizottság azon hatáskörén, hogy a Szerződések végrehajtásához uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be (2017. szeptember 12-i Anagnostakis kontra Bizottság ítélet, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 50. pont; 2019. március 7-i Izsák és Dabis kontra Bizottság ítélet, C-420/16 P, EU:C:2019:177, 54. pont).

24 A 211/2011 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének második albekezdése értelmében a Bizottság a polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvántartásba vételének megtagadásakor tájékoztatja a szervezőket e megtagadás okairól.

25 Az ítélkezési gyakorlat értelmében az a tény, hogy az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatot nem vették nyilvántartásba, olyan jellegű, amely a polgárok polgári kezdeményezés benyújtásához való, az EUMSZ 24. cikk első bekezdésében biztosított jogának magát a hatékonyságát érinti. Ebből kifolyólag az ilyen határozatnak egyértelműen fel kell tüntetnie az említett megtagadást igazoló okokat (lásd: 2017. február 3-i Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe kontra Bizottság ítélet, T-646/13, EU:T:2017:59, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 Az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatot benyújtó polgár ugyanis meg kell, hogy érthesse azon okokat, amelyek miatt a Bizottság e kezdeményezést nem vette nyilvántartásba, olyan módon, hogy a Bizottsághoz benyújtott ilyen javaslatot ezen intézménynek kell értékelnie, de ez utóbbi feladata az is, hogy a megtagadó határozat különböző indokait annak a Szerződésben foglalt jog tényleges gyakorlására kifejtett hatására figyelemmel kifejtse. Ez e jognak magából a jellegéből következik, amely jognak – amint azt a 211/2011 rendelet (1) preambulumbekezdése megállapítja – meg kellene erősítenie az uniós polgárság intézményét, és tovább kellene fokoznia az Unió demokratikus működését a polgároknak az Unió demokratikus életében való részvétele által (lásd: 2017. február 3-i Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe kontra Bizottság ítélet, T-646/13, EU:T:2017:59, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 A megtagadó határozat teljes körű indokolásának hiányában komoly nehézségekbe ütközne a 211/2011 rendelet (2) preambulumbekezdésében felidézett, a polgároknak a demokratikus életben való részvételének bátorítására és az Unió elérhetőbbé tételére irányuló célkitűzések megvalósítása (lásd: 2017. február 3-i Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe kontra Bizottság ítélet, T-646/13, EU:T:2017:59, 29. pont).

28 A 211/2011 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében előírt azon kötelezettség, amely szerint tájékoztatni kell a szervezőket az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatuk nyilvántartásba vétele megtagadásának okairól, az EUMSZ 296. cikkben foglalt, a jogi aktusok indokolására vonatkozó kötelezettségnek az európai polgári kezdeményezésre vonatkozó különös kifejeződése (2017. szeptember 12-i Anagnostakis kontra Bizottság ítélet, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 28. pont).

29 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az utóbbi rendelkezésben előírt indokolásnak igazodnia kell a szóban forgó jogi aktus természetéhez, és világosan és egyértelműen ki kell fejtenie a jogi aktust megalkotó intézmény érvelését úgy, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és a hatáskörrel rendelkező bíróság felülvizsgálatot gyakorolhasson. Az indokolási kötelezettséget az adott ügy körülményei alapján kell értékelni, többek között a jogi aktus tartalma, a felhozott indokok jellege, csakúgy mint a címzetteknek vagy egyéb, a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett személyeknek a magyarázatokhoz fűződő érdekei alapján. Az indokolásnak nem kell megjelölnie az összes vonatkozó ténybeli és jogi elemet, mivel azt, hogy egy jogi aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikkben felsorolt követelményeknek, nemcsak a szövege, hanem a háttere, valamint az érintett témára vonatkozó jogszabályok összessége alapján kell megítélni (1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 63. pont; lásd továbbá: 2008. július 1-jei Chronopost és La Poste kontra UFEX és társai ítélet, C-341/06 P és C-342/06 P, EU:C:2008:375, 88. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Így igaz ugyan, hogy az intézmények az általuk hozott határozatok indokolásában nem kötelesek állást foglalni az igazgatási eljárás során az érintettek által az intézmények előtt hivatkozott valamennyi érvvel kapcsolatban, ettől még ismertetniük kell azon tényeket és jogi megfontolásokat, amelyek különös jelentőséggel bírnak a határozataik rendszerében (lásd ebben az értelemben: 2008. július 10-i

Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ítélet, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 169. pont; 2012. szeptember 6-i Storck kontra OHIM ítélet, C-96/11 P, nem tették közzé, EU:C:2012:537, 21. pont).

31 Ezen elvek fényében kell megvizsgálni, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban megfelelő indokolást adott-e.

32 A jelen esetben, amint arra a fenti 6. pont emlékeztetett, a Bizottság a megtámadott határozatban megállapította, hogy a javasolt polgári kezdeményezés tárgyára vonatkozó jogi aktust csak az EUMSZ 215. cikke alapján lehetne elfogadni (az (5) preambulumbekezdés), valamint hogy nincs hatásköre az említett rendelkezés alapján jogi aktusra irányuló javaslat benyújtására (a (6) preambulumbekezdés). Kifejtette, hogy a javasolt polgári kezdeményezés ezért a 211/2011 rendelet 4. cikke (2) bekezdése b) pontjának a 2. cikk 1. pontjával összefüggésben értelmezett rendelkezései értelmében nyilvánvalóan kívül esik a hatáskörén (a (7) preambulumbekezdés).

33 A megtámadott határozatban szereplő indokolásból tehát kitűnik, hogy a Bizottság a megtagadást lényegében arra a jogalapra alapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel olyan jogi aktusra irányuló javaslat benyújtására, amely megfelelne az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tárgyának, mivel a Bizottság szerint az EUMSZ 215. cikk képezi az egyedül alkalmazható jogalapot.

34 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy – amint arra a felperesek hivatkoznak – a megtámadott határozat nem pontosítja azon okokat, amelyek alapján a Bizottság úgy vélte, hogy kizárólag az EUMSZ 215. cikk alapján elfogadott jogi aktus felelhet meg az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat céljának. Ráadásul, még ha hallgatólagosan ki is tűnik a megtámadott határozat szövegéből, hogy a Bizottság szerint a többi rendelkezés – különösen az EUMSZ 207. cikk –, amelyre a felperesek az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatukban hivatkoznak, nem képezheti az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat által célzott intézkedés megfelelő jogalapját, a Bizottság nem fejtette ki bővebben az erre vonatkozó érveit.

35 A megtámadott határozatban szereplő ezen indokolás elégséges jellegét ezért az alábbi megfontolásokra tekintettel kell értékelni.

36 Először is, a megtámadott határozat azon alapult, hogy a Bizottságnak nyilvánvalóan nincs hatásköre olyan jogi aktusra irányuló javaslat benyújtására, amely megfelelne az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tárgyának és céljának. A hatáskör nyilvánvaló hiányát az magyarázza, hogy a Bizottság meglátása szerint a kezdeményezés által célzott fellépés kizárólag a KKBP hatálya alá tartozik.

37 Ennélfogva a fenti 23. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tárgyának és céljainak, következésképpen pedig az alkalmazandó jogalapnak a Bizottság általi értékelése a fenti 30. pontban felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében különös jelentőséggel bírt a megtámadott határozat rendszerében. Ebből következik, hogy a megtámadott határozatban a Bizottságnak – az általa felhozott érvekkel ellentétben – magyarázatot kellett adnia a megfelelő jogalapra vonatkozó elemzéséről.

38 Márpedig nyilvánvaló, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban adott indokolás, amely lényegében arra szorítkozik, hogy az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tárgyának megfelelő jogi aktus egyetlen lehetséges jogalapjaként az EUMSZ 215. cikket említi, nem teszi lehetővé az e jogalapra eső választás mögötti érvelés megértését. Ezen értékelést semmiképpen nem támasztja alá az, hogy a megtámadott határozat a (6) preambulumbekezdésében az EUMSZ 215. cikk (1) bekezdésének szövegének átvételével arra hivatkozik, hogy a Bizottságnak nincs hatásköre „az érintett harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakításáról vagy korlátozásáról [szóló határozat]” elfogadására. Meg kell ugyanis jegyezni, hogy a Bizottság nem fejtette ki, hogy véleménye szerint miért kell az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat által célzott intézkedést szükségszerűen és kizárólag olyan intézkedésnek tekinteni,

mint amely az EUMSZ 215. cikk (1) bekezdése értelmében vett, egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakítását vagy korlátozását előíró jogi aktusra vonatkozik.

39 Másodszor, az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tartalma a fenti 29. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett releváns összefüggésbeli elemnek minősül annak vizsgálatakor, hogy a megtámadott határozat indokolása elégséges-e (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 12-i Anagnostakis kontra Bizottság ítélet, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 29. és 36–39. pont).

40 A jelen esetben a felperesek az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatban több ízben kifejezetten hivatkoztak a közös kereskedelempolitikára, valamint az e területre vonatkozó rendelkezésekre.

41 Egyrészt ugyanis a felperesek az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatnak a kezdeményezés céljára vonatkozó részében rámutattak arra, hogy a Bizottságnak „az uniós jog minden területén, így a közös kereskedelempolitika tekintetében is biztosítania kell az uniós politika következetes összhangját az alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal” (fenti 3. pont), majd az említett javaslat tárgyát illetően a megszállt területekkel folytatott „kereskedelmi ügyletek szabályozás[át]” célzó intézkedés elfogadását jelölték meg.

42 Másrészt az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatnak „a Szerződések és a nemzetközi jog releváns rendelkezéseire” vonatkozó részében a felperesek a közös kereskedelempolitikát érintő számos rendelkezésre hivatkoztak (fenti 4. pont). Konkrétabban, megemlítették az EUMSZ 207. cikk (1) és (2) bekezdését, amelyek többek között előírják, hogy a közös kereskedelempolitika végrehajtásának kereteit meghatározó intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg, valamint az EUMSZ 3. cikket, amelyből kitűnik, hogy az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a közös kereskedelempolitika területén. A felperesek emellett utaltak a közös kereskedelempolitika területén elfogadott két olyan rendeletre, amelyek a harmadik országokból származó termékek egyes típusaival folytatott kereskedelmet szabályozzák, és azt többek között engedélyezési rendszerhez kötik, továbbá említést tettek a Bíróságnak az e területre vonatkozó uniós jogi aktusok alkalmazásával kapcsolatos két ítéletéről.

43 Ennélfogva az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatban foglalt információkból kitűnik, hogy a felperesek azt kívánták elérni, hogy a Bizottság az EUMSZ 207. cikk alapján a közös kereskedelempolitika körébe tartozó jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be.

44 A Bizottság helyesen hivatkozik arra, hogy a megtámadott határozatban nem volt köteles arra, hogy a felperesek által az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatban említett valamennyi rendelkezés és állítólagos jogforrás tekintetében rámutasson azok releváns voltának hiányára.

45 Mindazonáltal az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslatban szereplő, a közös kereskedelempolitikára és különösen az EUMSZ 207. cikkre való kifejezett és ismételt utalásokra tekintettel a Bizottságnak a jelen esetben a feladata volt, hogy kifejtse azokat az okokat, amelyek alapján hallgatólagosan arra a következtetésre jutott, hogy az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tárgyát képező intézkedés – a tárgyára és a céljára tekintettel – nem tartozik e terület körébe, és ennélfogva nem fogadható el ilyen intézkedés az EUMSZ 207. cikk alapján. Márpedig a megtámadott határozat e tekintetben semmilyen indokolást nem tartalmaz.

46 Ezenkívül, mivel a megtámadott határozat lényegében azon a megfontoláson alapult, hogy az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvánvalóan nem tartozik a Bizottság hatáskörébe, azon értékelés, amely szerint az említett javaslat nem kapcsolódhatott a közös kereskedelempolitikához, különös jelentőséggel bír a megtámadott határozat rendszerében. A KKBP-től eltérően ugyanis a közös kereskedelempolitika olyan terület, amelyre vonatkozóan a Bizottság az EUMSZ 207. cikk alapján uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújthat be.

47 Harmadszor, a megtámadott határozat indokolásának elégséges vagy elégtelen jellegét az EUSZ 11. cikk (4) bekezdése, az EUMSZ 24. cikk első bekezdése és a 211/2011 rendelet azon célkitűzéseire tekintettel is vizsgálni kell, hogy ösztönözzék a polgárok demokratikus életben való részvételét és elérhetőbbé tegyék az Uniót. Amint arra a fenti 25–27. pont emlékeztet, e célkitűzésekre tekintettel a Bizottságnak világosan meg kell jelölnie a polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvántartásba vételének megtagadását igazoló okokat.

48 Márpedig teljes körű indokolás hiányában új – a Bizottság bizonyos javaslatok elfogadhatóságával kapcsolatos kifogásait figyelembe vevő – európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat esetleges benyújtása komoly nehézségekbe ütközne, akárcsak a 211/2011 rendelet (2) preambulumbekezdésében felidézett, a polgároknak a demokratikus életben való részvételének bátorítására és az Unió elérhetőbbé tételére irányuló célkitűzések megvalósítása (2017. február 3-i Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe kontra Bizottság ítélet, T-646/13, EU:T:2017:59, 29. pont). A Bizottság ugyanis az EUSZ 11. cikk (4) bekezdésének és az EUMSZ 24. cikk első bekezdésének, valamint a 211/2011 rendelet célkitűzéseinek megfelelően csak akkor felelt volna meg a polgárok demokratikus életben való részvételének ösztönzésére irányuló célkitűzésnek, ha megfelelően kifejtette volna azokat az okokat, amelyek alapján úgy vélte, hogy az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat kizárólag a KKBP hatálya alá tartozik, és nem kapcsolódik a közös kereskedelempolitikához.

49 A fenti megfontolásokra tekintettel, és anélkül, hogy meg kellene vizsgálni azt a kérdést, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozatban azt is ki kellett volna-e fejtenie, hogy az EUMSZ 215. cikk mely bekezdése alkalmazandó az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat tárgyát képező intézkedésre, meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat nem tartalmaz elegendő információt ahhoz, hogy a felperesek megismerhessék az európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvántartásba vétele megtagadásának okait, valamint hogy a Törvényszék felülvizsgálhassa e megtagadás jogszerűségét. Következésképpen e határozat nem tesz eleget az EUMSZ 296. cikkből és a 211/2011 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének második albekezdéséből fakadó indokolási kötelezettségnek.

50 Ebből következik, hogy a második jogalapnak helyt kell adni, és a megtámadott határozatot meg kell semmisíteni, anélkül hogy meg kellene vizsgálni a felperesek által hivatkozott többi jogalapot.

A költségekről

51 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság pervesztes lett, a felperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített tizedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék megsemmisíti „A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal” elnevezésű javasolt polgári kezdeményezésről szóló, 2019. szeptember 4-i (EU) 2019/1567 bizottsági határozatot.

2) A Törvényszék az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.

Papasavvas Kornezov Buttigieg

Kowalik-Bańczyk Hesse

Kihirdetve Luxembourgban, a 2021. május 12-i nyilvános ülésen.

Aláírások